

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

SUBIECTUL I

(70 de puncte)

Citește fiecare dintre textele de mai jos pentru a putea răspunde la cerințele formulate.

Textul 1

În curte apăruse în zilele următoare un câțel maidanez găsit repede de Sada prin vecine, chiar de la prima întrebare. În vreme ce Octavian era la Atelierele CFR, pierzând, după părerea Corneliei, toată distracția, spălând câțelul la cișmea, îl uscară într-un prosop care rămase al lui și Sada îl pudră apoi cu praf împotriva puricilor.

— Cum pudrez eu plăcintele, observă fetița.

— Să nu pui mâna pe el până mâine! Îi pusese Sada în vedere, aplecându-se până sub nasul ei, vârându-i în față degetul arătător pe care-l scutura cu seriozitate, astfel încât Cornelia să înțeleagă că nu era de glumă.

Fetița îl plimbase tot restul zilei prin curtea de la Dunăre, printre cotețele găinilor din spatele casei și pe sub piersicii sălbatici dinspre strada Portului 2, mergând ea înainte și câțelul pe urmele pașilor ei. [...]

Octavian încropi un coteț mare, mai degrabă pentru câinele în care urma să se preschimbe când avea să crească decât pentru moșaldeța aceea cafenie cu șosete albe, nedezlipită de picioarele Corneliei. Câțelul primi numele de Zmeu și două castroane vechi de tablă, unul pentru apă și celălalt pentru mâncare, iar în coteț Cornelia îi strecură un capăt de preș deșirat ca să-i țină de cald și o pereche de șosete vechi de ale lui Octavian, făcute ghem și legate cu sfoară, ca să aibă cu ce să se joace.

— Bunica Simina a avut odată o iapă pe care o chema Zmeoaica, mi-a povestit despre ea că era iute ca vântul și foarte deșteaptă, explicase Cornelia numele câțelului.

Noaptea, când colțul mahalalei se confundase în întuneric și era atât de liniște, încât se auzea fășăitul Dunării, Zmeu începuse să plângă și să schelălăie sfâșietor, cuprins pesemne de frică, de dorul după mama lui ori numai de plictiseală. Cornelia se strecurase din patul înalt și pornise lipăind în picioarele goale afară din odaia ei, străbătuse sufrageria de pe peretele căreia neamurile priveau toată întâmplarea din fotografiile înrămate, ieșise în marchiză și de acolo privise o vreme în inima întunericului, încercând să deslușească silueta câțelului. Nu se zărea nimic.

Fetița merse atunci în odaia Sadei și a lui Octavian, deschizând ușa încetșor și pășind pe vârfuri peste covoarele de iută. De sub plapuma făcută chiar de Sada și învelită în cearșafuri cu colțurile cusuți tot de ea, Octavian sforăia cu bunătațe. Sub privirile neclintite ale Corneliei, Sada tresări deodată și se ridică în capul oaselor, încercând să vadă prin întunericul din odaie.

— Ce-i, mamă? întrebă ea șoptit, descoperind fetița. Ți-e rău?

— Plânge Zmeu, răspunse tot în șoaptă Cornelia.

— Așa fac ei, mamă, când sunt mici. Toți fac așa. Hai să te culci la loc.

— Să-l băgăm în casă, propuse fetița.

— În casă? ezitase Sada, privind spre muntele acoperit cu plapuma.

Pentru că nu putuse culca fata cu niciun chip, Sada își acoperise umerii cu un șal, ieșise afară, cotrobăise îndelung cu mâna prin cotețul prea mare, pentru că Zmeu se speriasse și se ascunsese într-un

colț, și-l trăsese afară de o ureche. La vederea fetiței, Zmeu prinse a da din coada de un deget cu toată puterea bucuriei lui de pui. Sada îi meșteri un loc de dormit într-o cutie veche de carton pe care o așeză în marchiză. A doua zi dimineață, cutia se afla în camera Corneliei, iar pe Zmeu îl alergară mai bine de un ceas prin toată casa, adunând covoarele pe urmele lor, în încercarea de a-l scoate afară, în curte.

Domnia lui Zmeu pe strada Duminicii ținu trei zile. În cea de-a treia, pe când Sada încălzea talpa de călcat rufe pe marginea plătei, cu un munte de cearșafuri și cămăși culese de pe culme alături, fetița o privi cu seriozitate și spuse:

— Ne trebuie o pisică.

— Sada, nu putem aduce măt, spusese Octavian seara, atunci când se întorsese acasă și primise vestea. Tu știi bine că strănut și mi se înroșesc ochii de la măt.

După ce-i rostea numele, Octavian își dregea glasul, iar cuvintele care urmau după această pauză aveau mai multă greutate. Împotrivirea lui nu i se păruse întemeiată Corneliei, așa că în zilele următoare apărură un pui găsit de Sada tot prin vecine, iar Octavian își petrecu ani buni strănutând și frecându-și din când în când ochii. Ca să-i răsplătească această generozitate, fetița îl anunță că el era cel care avea să pună numele pisicii.

— Trebuie să se potrivească cu numele lui Zmeu, spusese Cornelia. Ai de ales dintre Aurelia, Cleopatra, Emilia și Iolanda.

— Astea nu sunt nume de mățe, îi răspunsesse Octavian cu blândețe.

Simona Antonescu, *În umbra ei*

*marchiză – încăpere cu numeroase geamuri, așezată la intrarea unei case

Textul 2

Pe Exa mi-au dat-o niște prieteni care s-au trezit cu ea într-o dimineață în fața porții. Au vrut s-o ia la ei, dar cum aveau deja doi câini, n-a fost chip.

Eu aveam doar o pisică. Când a văzut-o pe Exa, Bope s-a înfocat ca un arici și i-a tras o pereche de gheare peste bot. Exa a fugit chelălâind să-și găsească un colton unde să se pitească. Nu era la ea acasă. Cu timpul, cei doi s-au obișnuit unul cu celălalt. Au ajuns adică să considere că celălalt nu există. Uneori se mai încrucșează pe scări și au un scurt moment de ezitare, apoi trec mai departe, fiecare pe drumul lui. Nu m-ar mira dacă la un moment dat ar trece unul printr-altul, ca în filmele cu fantome.

Pofta de citit a Exei am descoperit-o când am încercat să o scot în lesă la plimbare. Dacă veți vedea vreodată pe stradă un om tras în zigzag de un câine, să știți că acela sunt eu. De cum deschid poarta, Exa își proptește nasul în pământ și o ia din loc, cu mine cu tot. Seamănă întrucâtva cu cercetătorii care scanează terenul cu un detector de metale. Numai că scanează frenetic*, cu schimbări de direcție imprezvizibile și cu opriri și porniri la fel de neașteptate. Exa citește marele tom* de mirosuri al străzii [...].

Credeam în schimb că Bope e analfabetă. Asta probabil pentru că m-am lăsat pradă prejudecății că pisicile nu trebuie scoase la plimbare. Pentru Bope strada e oricum împărăția ei. Iese când vrea, revine când vrea. Mușcă – atunci când vrei să o mângâi, de pildă – dar nu latră, așa că trecătorii nu-și fac griji din partea ei. Din când în când, venind către casă, o mai văd hălăduind prin fața porții. O strig, mă privește nedumerită – Cine ești? Ce vrei? – și-mi întoarce spatele, văzându-și mai departe de plictiseala ei.

Și totuși, mai deunăzi, mi-am dat seama că și Bope e cititoare. [...] S-a întâmplat să ies un pic la soare, în curte, și mi-au căzut ochii pe Bope, care își făcea rondul printre răsaduri*. Am rămas fascinat, contemplând-o.

Întâi de toate, pentru că se mișca cu grija unui expert care răsfoiește, cu mânuși în mâini, un manuscris prețios și delicat. Și, probabil, era vorba despre un op scris într-o limbă rară și complicată, pentru că Bope încerca să descifreze textul grădinii cu o lentoare pe care Exa n-ar înțelege-o niciodată. [...]

Hotărât lucru, și Bope citește. Numai că ea, spre deosebire de Exa, e o maestră a relecturii.

Liviu Papadima, „Pisica mea în sala de lectură”, în *Dilema veche* nr. 689/2017

*frenetic – energic, înflăcărat

*tom – op, volum

*răsad – plantă tânără

A.

1. Notează, din textul 1, denumirea a două obiecte din interiorul casei lui Octavian.

2 puncte

2. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1. **2 puncte**

Zmeu primește ca jucărie

- a) două castroane.
- b) niște oase de pluș.
- c) o cutie de carton.
- d) un ghem din șosete.

Răspunsul corect: .

3. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2. **2 puncte**

Când Exa este adusă prima dată acasă, Bope se arată

- a) curioasă.
- b) dușmănoasă.
- c) indiferentă.
- d) prietenoasă.

Răspunsul corect: .

4. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2. **2 puncte**

Exa străbate strada

- a) cu mișcări previzibile și lente.
- b) cu timiditatea unui arici speriat.
- c) foarte liniștită, fără nicio grabă.
- d) mișcându-se brusc, în zigzag.

Răspunsul corect: .

5. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a stabili dacă este adevărat sau fals, bazându-te pe informațiile din cele două texte. **6 puncte**

Textul 1

Enunțul	Adevărat	Fals
Zmeu mănâncă plăcinte pudrate cu zahăr.		
Nimeni nu poate dormi în casă din pricina lui Zmeu, care latră neconținut.		
Cea care aduce acasă puilul de pisică este Sada.		

Textul 2

Enunțul	Adevărat	Fals
Exa este un câine, iar Bope este o pisică.		
Ca să poată împărți același spațiu, Exa și Bope se împrietenesc.		
Exa și Bope cunosc lumea din jurul lor, folosindu-se de simțuri.		

6. Precizează, în unu – trei enunțuri, o trăsătură a personajului Sada, identificată în fragmentul de mai jos, și mijlocul de caracterizare utilizat, ilustrându-l cu o secvență relevantă:

- Ce-i, mamă? întrebă ea șoptit, descoperind fetița. Ți-e rău?
- Plânge Zmeu, răspunse tot în șoaptă Cornelia.
- Așa fac ei, mamă, când sunt mici. Toți fac așa. Hai să te culci la loc.
- Să-l băgăm în casă, propuse fetița.
- În casă? ezitase Sada, privind spre muntele acoperit cu plapuma.

Pentru că nu putuse culca fata cu niciun chip, Sada își acoperise umerii cu un șal, ieșise afară, cotrobăise îndelung cu mâna prin cotețul prea mare, pentru că Zmeu se speriasse și se ascunsese într-un colț, și-l trăsese afară de o ureche.” **6 puncte**

7. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, un element de conținut comun celor două texte date, valorificând câte o secvență relevantă din fiecare text. **6 puncte**

Edupedu

8. Crezi că există mai multe feluri de a descifra lumea în care trăim? Motivează-ți răspunsul, în 50 – 100 de cuvinte, valorificând textul 2. **6 puncte**

Edupedu

6. Alcătuieste un enunț asertiv, în care pronumele demonstrativ de apropiere „aceasta” să aibă funcția sintactică de subiect (1), și un enunț imperativ, în care adverbul de mod „bine” să fie la gradul superlativ absolut de superioritate (2). **6 puncte**

(1)

(2)

7. Construiește câte o frază în care propoziția „cum pudrez eu plăcintele” să fie (1) propoziție subordonată completivă directă și (2) propoziție subordonată atributivă. **6 puncte**

(1)

(2)

8. Transcrie, în spațiile libere, forma corectă a cuvintelor subliniate în următorul enunț, reprezentând mesajul organizatorului unei expoziții. **6 puncte**

Bineînțeles / Bine înțeles (1) că, dacă voi ați reuși / a-ți reuși (2) să faceți câteva fotografii cu niște delfini albaștri / albaștrii (3) care înoată / înnoată (4) în mare, veți putea participa la deschiderea expoziției dedicată / dedicate (5), anul acesta, fintelor / fiintelor (6) necuvântătoare.

_____ (1) că, dacă voi _____ (2) să faceți câteva fotografii cu niște delfini _____ (3) care _____ (4) în mare, veți putea participa la deschiderea expoziției _____ (5), anul acesta, _____ (6) necuvântătoare.

SUBIECTUL AL II-LEA

(20 de puncte)

Scrie, în 100 – 150 de cuvinte, rezumatul textului 1.

Punctajul pentru rezumat se acordă astfel:

- conținutul rezumatului – 12 puncte;
- redactarea rezumatului – 8 puncte (coerența textului – 1 punct; claritatea exprimării ideilor – 1 punct; proprietatea termenilor folosiți – 1 punct; corectitudinea gramaticală – 1 punct; ortografia – 1 punct; respectarea normelor de punctuație – 1 punct; lizibilitatea – 1 punct; încadrarea în limita de cuvinte – 1 punct).

Notă! Rezumatul nu va fi precedat de titlu sau de motto. Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care rezumatul are minimum 100 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

Edupedu

Edupedu